

GAZDASÁGI LAPOK

3. szám

Megjelenik minden vasárnap

1908. Január 19.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére,

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Kwizda-féle 2

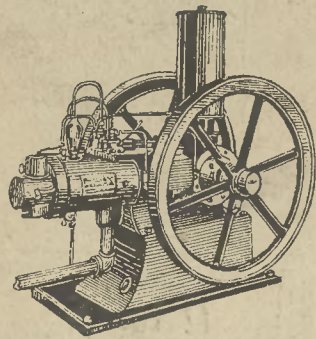

korneuburgi marhatáppor
csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrásy-ut 26. szám.

Góliát nyersolaj motorok.

Az eddigi nyersolaj-motorok között a legegyszerűbb, eszményi tökéletességű és pusztithatatlan erős szerkezetűek. A legcsekélyebb nyersolaj-fogyasztásért, üzemképességért teljes garancia vállalatik Gyors szállítás és üzembe helyezés. — Árajánlattal készséggel szolgál:

TELEFON
46-71.

TIMÁR EDE cég

Budapest, V., Lipót-körut 28. szám.

Szuperfoszfátot,

= Stassfurti kainitot, =

Stassfurti kálitrágyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélelét

azonkívül rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGARIA“ műtrágya-, kőszén- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fürdő-utca 8. szám.

Tavaszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforosavas mű-
munkákkal és áraján-

den növénynek legjobb és
trágyája, — Kiváratra szak-
lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

A huszadik század

ÉPÍTŐ ANYAG-a

a cementhomok, cementkavics, cementbánya, törmeléktégla, cserép, üregtömbépítési kő, homok és kavics mint

HOLT TÓKE

hever sok helyen értékesítés nélkül, holott egyszerű gépekkel könnyű szerrel

PÉNZZÉ TEHETŐ.

Kérjen ingyen és bérmentve prospektust és mintákat téglá, üregtömb és tetőcserépet és küldjön bérmentve 20 kilogrammot a nyersanyagból (homok v. kavics) költségmentes próbagyártáshoz.

Fali téglá előállítási költség 1000 drb ... K 20.-

Hornyolt cserép előállítási költség 1000 drb ... „ 42.-

Üregtömb 1000 téglába átszámítva ... „ 17.-

Képviselő
kerestetik.

BÜSCHITZ MÓR KOMÁROM
Stiube Henrik, Weida, szakgépgyár vezérképviselője.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,

szecskavágók, répvágók, kukoricsza-morzsolók, darálók,

örlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu

ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

WEISER J. G.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy-Kanizsán.

Malomépítéset. *** Teljes szivattyuművek.

== AJÁNlja: ==

Szabad. rendszerű „Egyetlen“ magyar lenvető-gépét 27-43 sorral. Szab. „Zala-Drill“ sorvető-gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Mindennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben.

Szecska-, répvágó- és ekekéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV: Hozzunk mezőgazdaságunkba helyes arányokat.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre 16 kor. Fél évre 8 „ Negyed évre. 4 „</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz oszthatók.</p>	<p>HIRDETÉSEKET</p> <p>a lap kiadóhivatala vess fel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Hirdetési mellékletek jutányos áron fogadtatnak el.</p>
---	---	--

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Előfizetési felhívás	35
Szemle. — y.	35
Tárca. Reminiszcenciák régmúlt időkől. — Kodolányi Antal	36
Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak reformja. — y.	36
A gazdasági kamarák. — Fényes Károly	38
Thomassalak. — Biró Gusztáv	38
Mezőgazdasági háztartási vándoriskolák. — Stegmüller M.	40
Könyvismertetés	41
Házinyulenyésztés és értékesítés.	
Kérdések és feleletek	41
Kérdések: Szemölcsök eltávolítása fejős kezéről. J. Z. — A méziszap czélszerű felhasználása. R. J. — Pignoletto-kukorica rendementje. L. P. — Mibe kerül az amerikai sodronykerítés négyzetméterenként? F. E.	
Feleletek: Hanna-árpa fejrissítése. Legány Ödön. — Zabosbüköny és homoki borsó trágyája. Legány Ödön. — Nyulszapuka vetőmag mennyisége. P. — Melyik a jó hegyi eke? Egy gazda.	
Hírek	41
Apró szakközlemények	43

Tisztelettel értesítjük t. előfizetőinket, hogy a „Gazdasági Lapok” 1907. évfolyamának 1., 2., 7., 8., 9., 10., 11., 15., 16., 17., 18. és 19. lapszámai teljesen elfogytak, s így megkereséseknek e számokat illetleg eleget nem tehetünk. A kiadóhivatal.

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. A rozs készletek eltünése. — Kamatláb csökkenés. — Pénz a pénzihiány nyomában. — Az állatpiac helyzete és a szerb husbehozatal kérdése. — Az adóreform és a mezőgazdaság.)

Zuzmarások a fák és kemény száraz hidegben van részünk. A reggeli hőmérsék falun 10—12 sőt 14 R^o zérus alatt. A hó nagyon kevés országsherte, némely vidéken, mint például az Alföldön semmi. Liptóban mégis annyi van, hogy szánkázni lehet, de az ország zömében az idén még nem szánkóztak. Az a tenyérnyi hó, a mely az ország egy részét borítja, a földtől annyira visszatartja a hideget, hogy keményre meg nem fagy — de nem elegendő arra, hogy a vetések alatta nőjenek. A hol nincs hó, a buzavetéseknek erős hideget kell kiállaniok, de biznunk kell a magyar buza páratlan edzettségében, a mely 20 fokos hidegekkel is képes dacolni. A száraz hideg időben a fuvaros gazdasági munkák jól végezhetőek. Jéggel bőven elláthatta magát mindenki. Fát is lehet hordani, és a trágyahordásokra is

nagyon alkalmas az idő. A januári kemény téltől és kevés hóból némelyek azt kombinálják, hogy nem lesz kesei a kítavasodás. Bár csak igazuk lenne; mert a buzák, ha már a remélt hó alatt nem fejlődhettek, legalább a korai fölmelegedéssel pótolhatnák a mulasztottakat.

*

A gabnapiacson csend van. A malmok elvannak látva, némelyek szerint február végéig, mások szerint áprilisig. Majd ki fog világlani, hogy mi az igaz. Annyi tény, hogy a vidék ki van üritve; s nem hiszük, hogy csa lódjunk, ha május közepére tesszük az időt, a midőn a külföldi importnak meg kell kezdődnie. A közös vámterület ez idén nem képes ellátni teljesen a fogyasztókat kenyér magvakkal. A rozs készletek már is végleg kimerültek. A gazdák, kiknek konvencziót kell kimérni, árpát mérnek rozs helyett, vagy búzát és árpát vegyesen. A cselédség pedig ott is, a hol rozsot mérnek eladja és abból pénzel.

*

Nagy dolog a kamatláb általános csökkenése. Az európai bankok követték az angol

bank kezdő lépését és leszállították a kamatlábat. Fordult a kerék egyet. Még egy néhány hét előtt el volt dugva a pénz, és az Égnek különös kegyeltje volt, a ki pénzhez jutott, ha kellett neki. Olyan feszült volt már a helyzet, hogy egy rakás birtoknál csak hajszálon lógott az, hogy elárverezzék.

Most egyszerre megfordult a dolog. Már van pénz! Már jönnek idegen tőkék is az országba. A reakció erős lesz. Ezt abból is lehet következtetni, hogy a fővárosi bankok már is készülődnek arra, hogy a betéti kamatlábat leszállítsák. Ez kellemetlen a betevőkre nézve, de kitörődik azzal? Főgondjuk az, hogy a kölcsönök magas kamatlábját fenntartsák. Könnyű kitalálni, hogy a pénzügyetekre nézve ez az év rekord év volt. A betevők kis kamatot kaptak, a kölcsönzők pedig a lehető legmagasabbat fizették. Így hát a differenzia nagy.

*

Megemlékeztünk mult számunkban arról, hogy egyelőre Szerbia és később Románia és Bulgáriával a kereskedelmi szerződések megkötése küszöbön áll. A január 8-iki bécsi ér-

MEGJELENT

baromfitenyésztési osztályunk árjegyzéke

diszes kiállításban számos ábrával. A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk. Minden érdeklődőnek egyszerű óhajra szívesen megküldjük. * * * * *

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST

V., Alkotmány-utcza 31.

tekezlettől vártak döntő határozatot. Ez azonban hála Istennek még nem következett be. Hogy Szerbiának az élő állapotbehozatalt megengedjék az nem valószínű, de hogy hus alakjában fogják nekik a behozatalt megengedni, az nagyon valószínű. Ha ezt *most* engednék meg, akkor valószínűs debacle következne be a marhapiacra. Így is rengeteg a veszteségük a marhahizlalóknak, de a sertés-hizlalók sem fognak nyereségükből palotát építeni a köruton. Aztán az utolsó hetekben formálisan rádobták a piacokra, a mit csak tudtak, mert félték a szerb határ megnyitásától. Ehhez járul a gazdasági sertés-hizlalók tömeges megjelenése a piacokon. Ilyenkor elvannak özönölve a vidéki piacok hizott és félig hizott sertésekkel. Képzeljük el, hogy ilyen helyzetben megnyitják a szerb határt a husbehozatalra nézve! Előre nem is lehet megbecsülni, hogy mily nagy árhanyatlás lehetne ennek nyomán. A bécsi cs. kir. gazdasági egyesület szerdai gyűlésén kimondotta, hogy semmi szín alatt sem helyesli a husbehozatal megengedését, mert a közös vámterület teljesen képes ellátni a piacokat állati produktumokkal. Ez igaz is, sőt még fölöslege is van jó takarmánytermő években. A kívánatos csak az lenne, hogy ha már a szerb veszedelemet el nem kerülhetjük, legalább ódazzák el, a mig csak lehet.

*

Az adóreform kérdésében erős mozgalmak voltak. A kormány mielőbb óhajtja tárgyalni és ezen szándék közvételére megmozgatta a közönséget, melynek minden árnyalata e kérdésben érdekelve van.

A kereskedelmi és iparos-körök nagy felháborodással fogadták a reformot annyival is inkább, mert a tervezetnek olyan látszata van, mintha a földbirtok terheinek könnyítése lenne tervbe véve. Ezt a balhiedelmet el kell oszlatnunk. Erről szó sincs. Ellenkezéleg a gazdák nagy aggodással néznek a reform elé és csak az nyújtana nekik megnyugvást, hogy ha a földadó összege kontingentáltatnák. Mert ha nem kontingentálják, akkor az adóemelésnek nem lenne határa. Midőn a sok fizetésemelések napirendre kerültek, a közön-

ség azt nagy meglepéssel fogadta. Mi már akkor mutattunk rá, hogy ennek a következményei nem sokáig fognak elmaradhatni. Mert végre is miből fedezi az állam a tömerek fizetésemelést, a sok hadügyi költséget, beruházást és nem tudom még mit mindent? Persze csak az adóemelés útján.

Aztán ehhez jön a sociológiai mellétként, a kis emberek tehermentesítése vagy terheiknek könnyítése. Ezt is valakinek vagy valakiknek kell megfizetni.

A kormány bevallott célja az aránytalanságok megszüntetése. Azt csak nem tagadhatja el senki sem, hogy a földbirtok és a bérház voltak a legbecsületesebb adófizetők. Ezek nem titkolhatták el jövedelmeiket. A hivatalnokok is ebbe a kategóriába estek. De van sok foglalkozás, a mely könnyű szerrel bujhatott ki az adózás alul. Véletlenül a kereskedelem az ipar, a mobil tőke körében voltak sokan, a kik csak morzsálékokkal járultak az állami adókhöz. A feljajdulás tehát ott a legnagyobb. Pedig hát feljajdulni nekünk gazdáknak inkább van okunk. Már most is rengeteg községi pótdadót fizetünk. Ha a kis existenciák tehermentesítettnek, reánk még nagyobb községi adópótlék fog jutni. Ezzel szemben azt mondták, hogy a kultúra nagyot haladt és a mezőgazdaság is több terhet bír el. Csak ne lenne ennek az éremnek másik oldala is! Egyrészt az állam szociálpolitikája már is súlyos terheket rak az adózókra, másrészt pedig ott vannak a kivándorlás okozta munkásviszonyok, a munkabér drágulás, a mely visszavet a kultúrában és lassan a legelőgazdaságok extenzívításába kerget. Az aránytalanságok kiküszöbölése, mivelési osztályok előnyösebb osztályba sorolása jogos adóforrás, — de a mezőgazdaság nagyobb megterhelése az eddiginél, már túlfeszítése lenne a húroknak. Ezt mint a gazdai érdekek egyik szószólójának meg kell mondanunk.

y.

Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak reformja.

Az Országos magyar gazdasági egyesület megbízásából *Cserháti Sándortól* jelent meg a

TÁRCZA.

Reminiscenziák régmúlt időkben.

I.

A matkói bérlő tanácsa.

Régebben is divatban volt idegenből importálni a jószágigazgatókat. Egynémelyik közülük be is vált. Egynémelyikért ellenben igen nagy, magas tanpénzt fizetett a ki importálta. De azért e divat egész máig fenntartotta magát az uraknál, épen úgy, mint : fiskálisokat tenni meg jószágigazgatóknak. Azt azonban még eddig nem hallottam, hogy gazdát nevezett volna ki valaki uradalmi fiskálissá. Ezt talán meg maguk az urak is nevetségesnek találnák.

Az egri káptalannál is megürülve még a múlt század elején egy ilyen jószágigazgatói állás, újbóli betöltése fölött igen soká törte a fejét a kanonokok közül az uradalmak felügyeletével megbízott akkori Dékán, de sehogy sem tudott a dologgal dülőre jutni, felette megörült tehát, midőn inasa egy napon azt jelentette be, hogy a kecskeméti melletti matkói pusztá bérlője szeretne a főtisztelendő urral beszélni, mert a matkói bérlő igen kitűnő gazda hireben

állott a káptalannál. Azt gondolta tehát : No ez majd kisegít engemet a bajból. És midőn a bérlő elmondotta volt, hogy a félevesi bérlőlet behozván, tiszteletét kívánta tenni a főtisztelendő Dékán urnál, csak mihamar odaterelte a beszédet a jószágigazgatói állás betöltésére, egyenesen megkérdezve a bérlőtől, vajjon nem tudna-e a káptalannak való jó gazdát ajánlani a jószágigazgatói állásra.

A bérlő egészen meglepetve tekintett e kérdésre a Dékánra, sőt kis vártatva ő meg azzal a kérdéssel fordult hozzá : hát kérem, főtisztelendő ur, hány tisztje van mindössze a nemes káptalannak ? és midőn erre a dékán azt válaszolta, hogy van vagy 30, a bérlő egyet sóhajtva csak annyit mondott : No, kérem, ha a káptalannak 30 tisztje között egy sincs, a kit jószágigazgatóknak alkalmaznak találna a nemes káptalan — akkor csapják el az egész bandát. És aztán csakugyan talált is a Dékán a tisztjek között egy erre alkalmas embert, kinél sem azelőtt, sem azután nem volt külön jószágigazgatója a káptalannak.

II.

Durcsák nagyprépost és íródeákja.

A múlt század 30-as éveinek elején Durcsák J., egy igen kedves, jószágos öreg ur volt az

könyvpiacra egy munka, a melynek tartalmát nagy figyelemmel olvastuk el. A mit pedig olvastunk, az nagyon kielégített bennünket. Az előzmények szépen vannak összeállítva és a következtetések helyesen vannak levonva.

Megkíséreljük ezen érdekes munka tartalmát dióhéjba bemutatva előadni.

Cserháti 3 féle alföldet különböztet meg : *Az északi részt* : a hova Heves-, Borsod-, Szatmár-, Szabolcsmegyék egy része ; *a közép részt* : Pest-Pilis-Solt-, Jásznagykun-Szolnok-, Hajdu-, Bihar- (egy része), Békés-, Csanád-, Nógrád- és Arad- (egy része) megyékkel és *a déli részt* : Bács-Bodrog-, Torontál- és Temesmegyékkel.

A középső rész az, melynek gazdálkodása leginkább követel fejlesztést. Ebben tulajdonképpen uralkodik a tanyarendszer. A tanyai rendszernek *most divatban levő* módja oka sok mindenféle bajnak, melyek csak akkor lesznek elmellőzhetők, hogyha a mostani mindenképpen káros tanyarendszer átalakíttatik *okszerű* tanyarendszerré.

A közép Alföld jelentékeny része régebben vízjárta terület volt. A Tiszának, Körösöknek, a Marosnak volt az árterülete, mely folyók ha kiáradtak, tengerré változtatták az alföldi rónaságot, melyből szigetenként emelkedtek ki a magasabb fekvésű területek, a töltésekkel egy, a hogyan megvédett községek és városok. A kiáradt folyók kárt és hasznót is tettek. Az Alföld legnagyobb része akkor még rét és legelő volt, a lakosság főjövendelmét az állattenyésztés szolgáltatta. A kiáradt folyók sok és termékeny iszapot raktak le, ettől dusan nőtt a fü és rajta szépen fejlődött a legelő állat. A folyók szabályozásával oda törekedtek, hogy a vizet minél rövidebb uton elvezessék, kiáradásukat meggátolják. Töltések védik ma az alföldi talajakat az árviztől, de ezzel elvonták tőle a termékenyítő iszapot is és az alapos mélyreható átnedvesedést.

Ez volt a régi korszak állapota. Ezt váltotta föl a gabnatermelés kánaáni korszaka. Ezt így írja le Cserháti.

Az ármentesített vízterületeken most már

egri káptalan nagyprépostja, a kinek egy igen tehetséges, de mindig a tréfán járó eszű íródiákja volt, a kit, bár sohasem mutatta, mert tréfáiért gyakran meg is mosta a fejét, — talán épen ezért szerette annyira, az öreg ur, hogy ahányszor elakarták tőle venni, mindig magánál tartotta, mert, a mint mondotta : ő már más arcához nem tudna hozzászokni.

Ezen íródiáknak egyik legsikerültebb tréfája volt az, melyet alább le fogok írni, azonban előre kell bocsátanom azt, hogy az öreg nagyprépostnak, ha már nagyon felbosszankodott, az a szavajárása volt : *»hogy az ördög szántson rajta«* s hogy az ispán, kivel a tréfa történt, egy igen szenteskedő ember hireben állott.

Egy ízben a nagyprépost előtt valami hanyagsáért lett bevádolva a kérdéses ispán, a mi az öreg urat igen felbosszantotta, felhívatta tehát az íródiákját, hogy fogjon tollat és írjon. S az öreg ur fel-alá sétálva elkezdett neki diktálni egy levelet. Tisztelt ispán ur ! — De mivel felette fel volt indulva, minden mondat után, magában utána mormogta szavajárását is : hogy az ördög szántson rajta, — és így az íródiák pajkosságból mindjárt a tisztelt ispán ur megszólítás után is oda írta : *»hogy az ördög szántson rajta.«* El lehet tehát képzelni, hogy hogyan nézett ki

HALDEK

magnagykereskedése

József főherczeg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója

Budapest, V., Bálvány-utca 6. sz.

vesz

lóhere **kisarankásat**
a belföldi szükségletre **160** koronáig
magot **nagyarankásat**
a külföld részére **150** koronáig

szerint mutatkozik is haladás. De hogy a Bánság a termések nagysága tekintetében már nem a régi, ezt nem nehéz konstatálni.

Idáig tart az állapotok leírása. Cserhádi mesteri kézzel rajzolta meg ezeket. A premissák helyesek. Mit kell tehát tenni? Ez a konklúzió. Erről más alkalommal.

y.

A gazdasági kamarák.

Rubinek Gyula urnak a mezőgazdasági érdekképviselőtről a Köztelek 65—66. számban megjelent cikkeire mint közérdekű ügyre meg kell tenni megjegyzéseimet.

A gazdasági kamarák felállítását illetően két irány folytat egymással harcot, az egyik a gazdasági egyletek bevonásával, a másik ezt elkerülve, akarja a kérdést megoldani. Az utóbbi irány híve Rubinek ur, vagyis az egyletek mellőzésével a kormány hatalmát akarja a gazdasági téren is jobban kifejleszteni. A másik irány e hatáskört a társadalmi intézményekre akarja ruházni, a kormánynak eszükön a felügyeleti és ellenőrzési jogot biztosítván.

Hogy a két irány közül a magyar embernek melyik a rokonszenvesebb? Azt hiszem az utóbbi; míg az előbbinek életbeléptetésével

ságot képviselő kamara, daczára, hogy az eszme onnan indult ki.

Rubinek ur eljárásában azonban kevés consequentiát is látok, a mellett, hogy kartársi érzületét is kifogásolom, mert míg a megyei gazdasági egyleteknek nem engedné át a kamarai teendőket, addig az országos kamarai teendőkkel nem vonakodnék az O. M. G. E.-t megbízni, na természetesen, ha ez törvényileg biztosíthatnák. Meghat engem ez az önzetlenség.

De még egyebet is meg kell említenem, a Szilágy vármegyei gazdasági egyletet úgy állítja oda, mint a mely az ő terveit elfogadja, holott én erről mit sem tudok, mert a Szilágy vármegyei gazdasági egylet éppen azt kívánta, hogy a gazdasági egyletek legyenek a kamarai teendőkkel megbízva, több egylet alakítson azután, ha szükséges egy kerületi kamarát és ezek országos központot és ne a kormány hatalmát terjesszük ki, hanem a társadalmi szervezeteket erősítsük.

A gazdasági egyleti titkárok penzió-kérdése is megoldást nyer, ha vármegyei gazdasági kamarák és nem köri kamarák lesznek és az által sem lesz újabb teher a gazdaközönségen.

Fényes Károly.

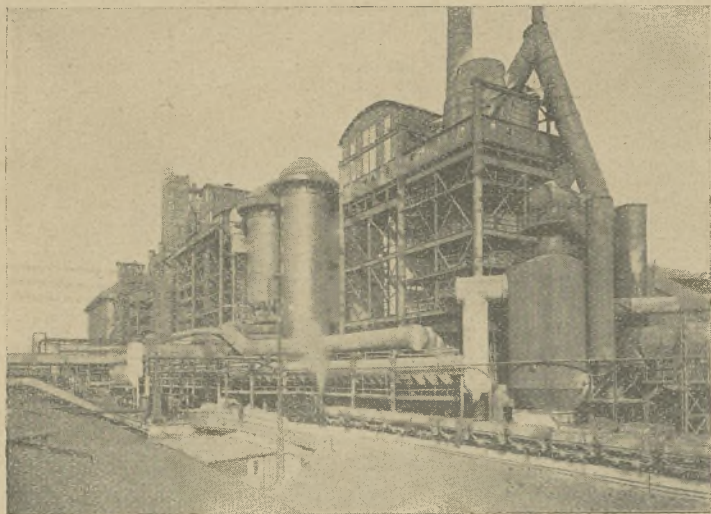
lenne is rendelkezésünkre, kulturnövényeink tápanyag-szükségleteit nem fedezhetjük okszerűen.

Részint azért dr. J. Stoklasa szerint, mert a jelenlegi növény élettan és talajbakterológiai kísérletek eredményének nem felel meg, másrészt azért sem, mert foszforsavtartalma a többi tápanyagokhoz (Nitrogén, kálium) képest elégtelen. Már pedig kulturnövényeink foszforsav szükséglete igen magas, mire nézve tájékozásul szolgáljon a következő táblázat:

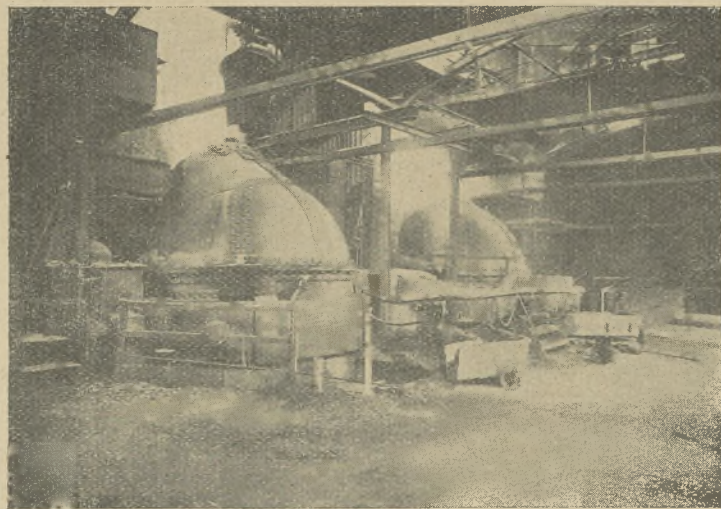
A termés neve	Mennyisége	A termés által elvont foszforsav átlagban
Őszi buza	10 hliter	10·83 kiló
Árpa	10 »	6·43 »
Zab	10 »	3·35 »
Borsó	10 »	12·90 »
Repcze	10 »	15·80 »
Burgonya	100 mm.	15·90 »
Takarmányrépa	100 »	13·36 »
Luczerna	100 »	65·80 »

A foszforsavnak termőföldről elvonása, évről-évre ily nagy mennyiségben visszapótlás nélkül, talajunk kimerülését okozná.

Trágyázás nélkül csak ottan lehetne eredményesen gazdálkodni, hol e nagymérvű foszforsav pótlásáról maga a természet gondoskodik. Ma már nagyon kevés azon szántó-

12-ik ábra. Vaskohók.

13-ik ábra. A Thomassalak előállításá vasolvastásnál.

egy fokkal előbbre jutunk porosz mintára, a rendőr-állam felé, s így egy letűnt iskola híveinek keréknyomaiba haladva, eljutunk a mindent rólunk, nélkülünk elve alapján, gazdasági téren is, a mindenek felett atyáskodó abszolút államformához.

Hát bizzuk ezt csak a mostani kormányra és Darányi miniszter gondjaira, bizonyára nem lép életbe, úgy, mint Rubinek ur akarja, daczára a kongresszus határozatának és Rubinek ur azon érvének, hogy Poroszországban is a kormány a gazdasági kamarákat a gazdasági egyletek ellenzése daczára állította fel. Küzdöttek tehát ott is ellene, mert ott is szívesebben látták volna a társadalom erősítését a kormánnyal szemben, mint megfordítva. Hiszen éppen azt hibáztatjuk mi a Rubinek ur javaslatában, hogy teljes porosz uniformist akar reánk szabtatni.

Hogy a gazdasági kamarák Poroszországban mint váltak be, nem tudom, de hogy nekünk olyan formában nem kellene és nem fognak beválni, azt mutatja a francia példa. Lám a szabadságszerető és független gondolkodású franciának nem kellett az állami gondnok-

Thomassalak.

A mai termények és termékek árának emelkedése megköveteli azt, hogy minél okszerűbben gazdálkodjunk.

Igen jól mondta K. Vörös Sándor gazdasági akadémiai igazgató, egyik évnyitó beszédében, hogy az okszerű gazdálkodás legfontosabb alapja, a biztos gazdasági tudás; mert ha ez megvan, akkor nem okoz nehézséget az okszerű gazdálkodás.

Okszerű gazdálkodásunk egyik legnagyobb kiadásához tartozik a trágyázás.

Mindaddig, míg szántóföldjeink ősi erejükben voltak, a termés által kivitt növény tápanyagok visszapótlása teljesen felesleges volt. Sajnos azonban, hogy ezen boldog állapot hazánk legtöbb részén már rég megszűnt, úgy, hogy a növényzet által elvont termőerő visszapótlása nélkül már gazdálkodni sikeresen nem lehet.

Növényi tápanyagoknak legtermészetesebb pótlóanyaga igaz ugyan, hogy az istállótrágya, de ma már tudjuk, hogy tisztán istállótrágyával, feltéve, hogy elég mennyiség

föld, minek foszforsavszükségletét az elmállás vagy pedig kivételes esetben a termékeny víz-áradások iszapja fedeznék.

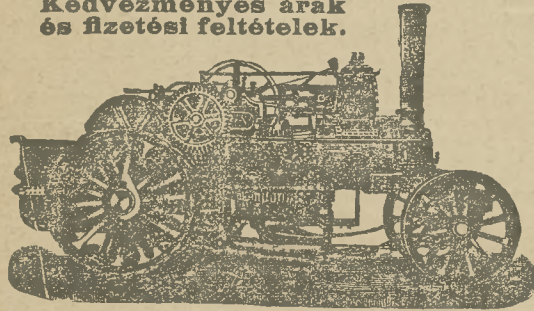
Igy termésünk biztosításáért, habár nem szívesen is, de kénytelenek vagyunk foszforsavval trágyázni. Szántóföldjeink foszforsavszükségletének kielégítésére kétféle foszforsavtrágyát használhatunk sikeresen, Thomassalakat vagy szuperfoszfátot. Újabb időben azonban szuperfoszfát-gyárosaink kartellbe léptek az osztrák gyárosokkal és megállapodásra jutottak a német szuperfoszfát-gyárosokkal is.

E megállapodás értelmében német és osztrák szuperfoszfát gyáros szuperfoszfátot nem adhat el Magyarországon.

Ezen gazdára nézve sérelmes megállapodás nemsokára maga után hozza azt, hogy gyárosaink a superfoszfát árat lényegesen felemelik.

Ezen rövid időn belül bekövetkezendő szuperfoszfát drágulásból kifolyólag méltán feltehetjük azt a kérdést, hogy vajon nem vagyunk-e képesek Thomassalakkal talajunk foszforsavszükségletét olcsóbban fedezni. És ha képesek

Boroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

vagyunk ugyanazon terméstartalommal Thomas-salakkal olcsóbban előállítani, akkor teljesen indokolatlan és hiába való kiadás olyan helyeken szuperfoszfátot használni.

Lássuk előbb azonban, hogy a kereskedésben előforduló egyik legjobb Thomas-salakot hogyan és miből készíti a berlini Thomas-salakgyár:

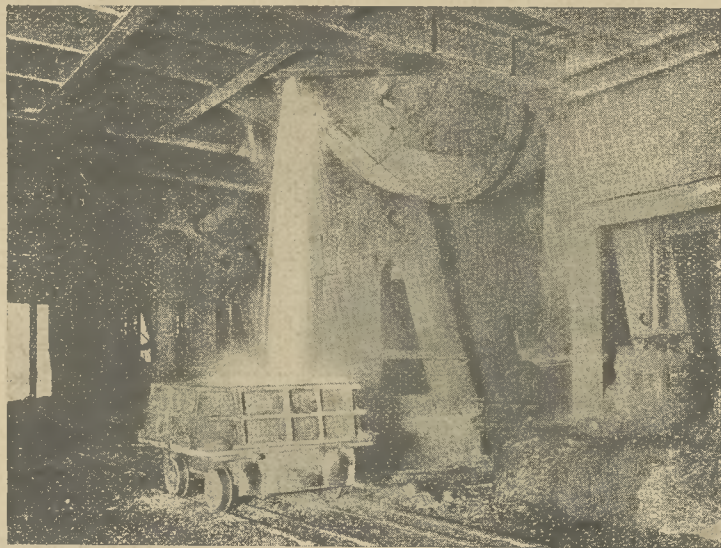
A természetben előforduló jobbfajta vasérczek (vörös vasércz, barna vasércz, magnesit, vaspát), a vasat oxigénnel egyesülve, mint vasoxid és vasoxidul tartalmazza. Ezen vasvegyületeken kívül azonban mindig keverve van hozzá még mészt, agyag, kvarc, magnézium és foszforsav. Foszforsavtartalma némely vasércznek, de különösen a németországiaknak igen magas, úgy, hogy felmegyen 3%-ig is. A vasérczeknek ezen idegen anyagoktól való megszabadítása a kohókban történik. A kohók nagysága az üzem nagysága szerint változik ugyan, de azért magassága leginkább 20 méter (12. ábra.) Ezen kohók, melyek belül tűzálló téglával vannak kirakva, váltakozva egy-egy réteg vasércz és kokszzsal töltetik meg, ügyelve arra, hogy állandóan megtöltve legyen. A kiolvasztásra használt kokszt egy része elége által a szükséges meleget adja, míg másrésze a kohó felső részében a jelenlévő vasoxidot és vasoxidult szálta, hogy

felén a nyers vasat, a másik felén a salakot kiengedik.

Sokan még ma is azon tévhitben vannak, hogy az itten nyert salakot dolgozzák fel foszforsav-trágyának és ezt hívják Thomas-salaknak. Pedig az itten nyert salaknak trágyaértéke nincsen és nem Thomas-salaknak, hanem kohó-salaknak hívják és rendszeren utak és töltek készítésére használják.

Az előbb említett módon készült nyers vas azonban még ipari célra nem teljesen alkalmas, vason kívül még oly anyagokat is tartalmaz, mi a vas jóságát károsan befolyásolja. Ezen idegen anyagok közül leghátrányosabb a foszfor, mert legesekélyebb mennyiségben is, törekennyé és merevvé teszi a vasat. Jó aczelt csak foszformentes nyers vasból lehetett készíteni. A magas foszfortartalmu nyers vasat aczelt gyártására felhasználni mindaddig nem lehetett, míg Sidney Gilchrist Thomas és bátyjának, Percy Gilchristnek oly eljárást nem sikerült felfedeznie, mivel gazdag foszfortartalmu nyers vasból is foszformentes aczelt gyárthatunk. Ma már ezen eljárással képesek vagyunk bármily magas foszfortartalmu nyers vasból kitűnő aczelt gyártani, sőt ezen eljárás csak akkor használható sikeresen, ha a nyers vas foszfortartalma legalább is 2—2,5%.

fuvatás a konvettekbe 13 perczig tart, mely idő teljesen elég arra, hogy a nyers vasban levő foszfor teljesen foszforsavvá oxidáltassék és a jelenlévő mészt által mint foszforsavas mészt leköttesék. Ha összehasonlítjuk a nyers vas és aczelt gyártásánál a foszfor szerepét, azt látjuk, hogy a nyers vas készítésével a vasérczek foszforsavját redukáljuk foszforra, amit a nyers vas magában visszatart, addig az aczeltgyártásnál a nyers vas foszforját oxidáljuk foszforsavvá, mi a jelenlévő mészt által megköttesék. A levegő benyomásának megszüntetése után a konvettek ujából 90° hajlítatnak és a benne levő folyékony anyag kiöntetik. Itt is, mint a nyers vasnál felül gyűl össze a salak, lévén az alatta levő aczelnál könnyebb. Ezen salakot külön e célra alkalmas kocsikba öntik (14. ábra), még pedig úgy, hogy e közben finom homokkal (kovasav) keveredik. A kovasav hozzáadása azért kívánatos, mert ezáltal a salak foszforsavjának citromsavban való oldhatósága igen tetemesen növekedik. A kocsikba kiöntött salak igen nagy és nehéz tömbökbe szilárdul meg, úgy, hogy e nagy tömböket a berlini Thomas-salakgyár külön kocsikba szállítja a Thomassalak-pinczékhez és külön e célra alkalmas emelővel (15. ábra) fordítja le a kocsikból. A már megszilárdult, de még igen meleg Thomas-

14-ik ábra. A Thomassalak kiömlése kocsikba.

15-ik ábra. A Thomassalak tömbök kiemelése a kocsikból.

oxigénjétől megfosztja, redukálja fémvassá. Az égéshez szükséges levegőt megfelelő készülettel alulról fujtatják a kohókba. A kiolvasztásra használt kokszt a kohóban nem ég el teljesen szén-savvá (CO₂), hanem egy nagy része szén-oxid (CO) alakul. Miután ezen keletkezett szén-oxid éghető gáz lévén és a kohók már eredetileg úgy vannak készítve, hogy felső részük teljesen zárt, így a keletkezett szén-oxidot felfogják és arra használják fel, hogy az az égés táplálására be-fuvatott levegőt átlagban 750 fok C.-ra felmelegítse. Ezen művelet közben az alsó réteg kokszt állandó elége folytán az oxigéntől megszabadított fémvas, mindig lejjebb és lejjebb kerül, míg a kohó legmelegebb részét eléri, hol állandóan 1200—1300 fok C. hőmérséklet lévén, rondító anyagaival együtt megolvad. A megolvadt anyagok a kohó legalsóbb részein gyűlnek össze és fajsúlyuk szerint helyezkednek el; alul van az olvasztott nyers vas, felül pedig a salak. A kohók úgy vannak szerkesztve, hogy alul 2 csappal bírnak és minden 6 órában e csapokon keresztül egyik

Thomas eljárás szerint a kohókban előállított nyers vasat ujából megolvastják és mészzel és könnyen olvadó silikátokkal keverve körte alakú edényekbe, konvettekbe teszik. A konvettek igen erős vasfallal bírnak és belső részük szintén tűzálló téglával vannak kirakva (13. ábra). Felső részük nyitott, alól rostaszerű nyílások vannak és vízszintes tengely körül forgathatók. Megtöltése úgy történik, hogy 90° elfordítják, miáltal a megolvastott és mészzel összekevert folyékony nyers vas belefolyik. Megtöltése után azonnal eredeti helyzetébe hozzák és egyidejűleg olyan erős nyomással fujtatnak keresztül rajta levegőt, hogy az alsó részükön levő rostaszerű nyílásokon keresztül a folyékony nyersvasnak kifolyását megakadályozzák. A benyomott levegő a folyékony vason áthatolva, tüztűnemények közt oxidálja a nyers vasban levő foszfort foszforsavvá, szenet szén-savvá. Az oxidálás alkalmával keletkezett meleg feleslegessé teszi a konvettek fűtését, annyi meleg keletkezik, hogy az eredeti 1200 C. hőfoku vas 2100—2200 C. melegsik fel. A be-

salak tömböket vizlocsolás által hirtelen lehűtik (16. ábra). A hirtelen lehülés által a salaktömbök törekenyekké lesznek, úgy hogy már kalapáccsal nagyobb darabokra lehet törni. Nagyjából feldarabolt salakot alkalmas kötőgépek segítségével kisebb darabokra törik és végre ezen kisebb darabokat kőliszt malmon finom liszté őrölik. A kőliszt-malmok ma már annyira tökéletesek, hogy 95% porfinom Thomas-salak-liszt állítható elő.

A malmokban megőrölt finom Thomas-salakliszt az önműködő mérlegelő és zsákológépekhez kerülnek (17. ábra) hol zsákba töltetik és megméretik. A kész áru, mielőtt elhagyná a gyárt, megelemezve lesz és csillag védjeggyel lezárva, kerül a forgalomba.

A magyaróvári mezőgazdasági vegyiskisérleti állomáson ujában oly csillag védjeggyel lezárt Thomassalakokat vizsgáltam, melynek oldhatósága citromsavban egész 93%-ig felment és porfinomsága 95-ig is volt.

Ily magas citromsavban való oldhatósággal bíró Thomas-salak már nemcsak a hosszabb tenyészidővel bíró növényeknél, ha-

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNTATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

nem a rövid tenyészidővel bírónál is, fedezni tudja a tenyészidejük alatt szükséges foszforsavat és teljes eredménnyel használható. Hogy azonban Thomas-salakot vagy szuperfoszfátot használjunk-e, arra nézve legjobb volna, ha saját magunk végeznék összehasonlító foszforsav-trágyázási kísérletet. Az összehasonlító trágyázási kísérletnél szem előtt tartandó az, hogy azok teljesen egyenlő viszonyok közt hajtandók végre. A kísérletre szolgáló talaj és növények egyforma művelésben és ápolásban részesítendőek. A kísérleti parcellák minél nagyobbak legyenek, de legalább is egy hold nagyságúak és úgy választandó ki, hogy minél jobban megfeleljen a birtok talajának. Azért igen kívánatos ilyen trágyázási kísérleteknél a kísérleti parcellát a birtok különböző helyein kihasítani. Az összehasonlító foszforsav-trágyázási kísérletre használt Thomas-salaknak ne a mennyisége legyen irányadó, — hiszen nem azt akarjuk meghatározni, hogy 1 kiló Thomas-salakban levő össz- vagy cztromsavban oldható foszforsavnak terméskozó hatása hogy aránylik a szuperfoszfát vízben oldható foszforsavjának terméskozó hatásához, — hanem az ára, így foszforsavat mindig többet adjunk a kísérleti parcellára Thomas-salakban, mint szuperfoszfátban, de azért árban

állított nyersvasat Thomas-féle eljárással dolgozzák fel, mert foszforsavtartalma *Kerpely* szerint (a barna vaskövekben 0.023%, vörös vaskövekben, mágnes vaskövekben 0.011%), így átlag alig bírnak 0.02% foszforsav-tartalommal. Természetesen ilyen összetétellel bíró vasérczekből készült nyers vasnak is foszfortartalma alacsony (gömöri nyers vas 0.2—0.5%, szepességi 0.1—0.3%, krassószőrényi 0.023—0.25%, aninai 0.2—0.04%, vajdahunyadi 0.05—0.07 foszfortartalommal bíró átlagban).

Vasérczeink ezen csekély foszforsav-tartalma kedvező ugyan vasgyártásunkra, de gazdálkodásunkra nem. *Bíró Gusztáv.*

Mezőgazdasági háztartási vándoriskolák.

A külföld háztartási iskolái között különböző foku és berendezésű, különféle társadalmi osztályok leányai részére ezeknek megfelelő, különbözőképpen szervezett háztartási iskolákat találunk, melyek többé-kevésbé mind megfelelnek céljuknak.

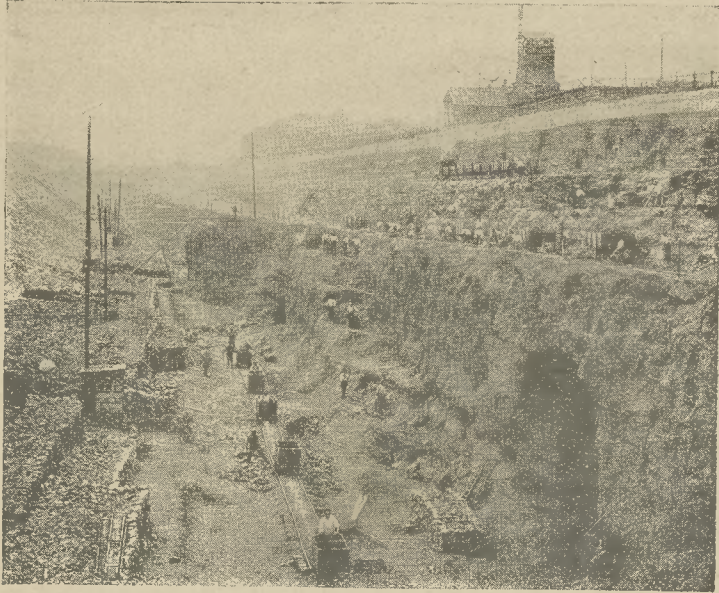
Reánk nézve legfontosabbak és legtöbb figyelmet a *belga háztartási vándoriskolák* érdemelnek.

Míg az állandó mezőgazdasági háztartási vándoriskolák legnagyobb részét zárdákban

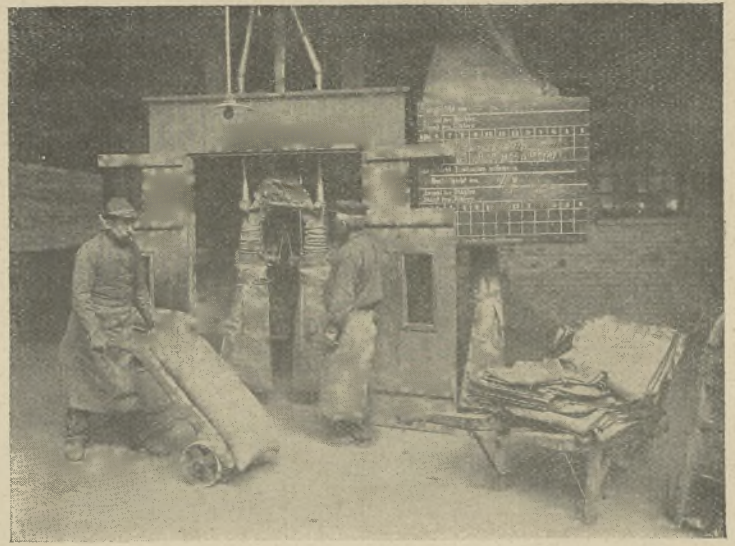
nyert képesítést. Ezekon kívül évről-évre szaporodnak a gazdasszonykörök, mint élénk bizonyítékai a háztartási vándoriskolák nevelő hatásának, mi abból is kitűnik, hogy a gazdasszonykörök mindenütt ott létesülnek, hol előzőleg a vándoriskola több tanfolyamot tartott. Az asszonyok belátva a gazdasági oktatás áldásait, nemcsak leányaikat óhajtják képesíteni, de önmaguk is tanulni vágyanak.

A gazdasszonykörök vezetőségének minden igyekezete odairányul, hogy az összejövetelek alkalmával az előadások minél tanulságosabbak legyenek. Pl. Desterbergenben augusztusban alakult a gazdasszonykör, a háztartási vándortanfolyam bevégezése után. Két összejövetelt tartottak. Az első tárgya a megalakuláson kívül egy igen érdekes előadás volt a háztartás fontosságáról. A második összejövetelt december 15-én tartották, melyen 100 gazdasszony és parasztgazda leánya vett részt, hogy az állami szaktanár érdekes előadását a háztartás czélszerű vezetéséről és a gazdasszonyok részére szükséges egészségtani szabályokról meghallgassa.

De nem czélom ezuttal a gazdasszonykörök részletes ismertetése. A fent közlöttek csupán annak megvilágítására szolgálnak, hogyan lehet a népet öntudatos, gondos és tervszerű vezetéssel a Belgiumban elért műveltségre hozni.

16-ik ábra. A meleg Thomassalak tömbök lehütése vízlocsolással.

17-ik ábra. Thomassalak-örölő malom.

kevesebb legyen. Kísérleteinknél vegyük tekintetbe úgy a Thomas-salak, valamint a szuperfoszfát utóhatását is, mert csak így nyerhetünk tiszta képet.

És ha kísérleteink arról győznének meg, hogy egy és ugyanazon terménytöbblet előállítására, több Thomas-salakban levő foszforsavra van ugyan szüksége a talajunknak, de ezen több foszforsav a Thomas-salakban, olcsóbban szerezhető be, mint szuperfoszfátban, akkor szuperfoszfátot használni ottan, hol Thomas-salakkal olcsóbban előállítható ugyanazon terméskozó, oktalanság volna.

Nemzetgazdasági szempontból legkedvezőbb volna, ha talajunk foszforsav-szükségletét olcsó hazai gyártmányu Thomas-salakkal tudnánk fedezni. De hazai vasérczeink nem alkalmasak arra, hogy a belőlük elő-

szertesnök tartják fenn, addig a vándoriskolákat az állam 17 év előtt szervezte és a földmívelési miniszter tartja fenn.

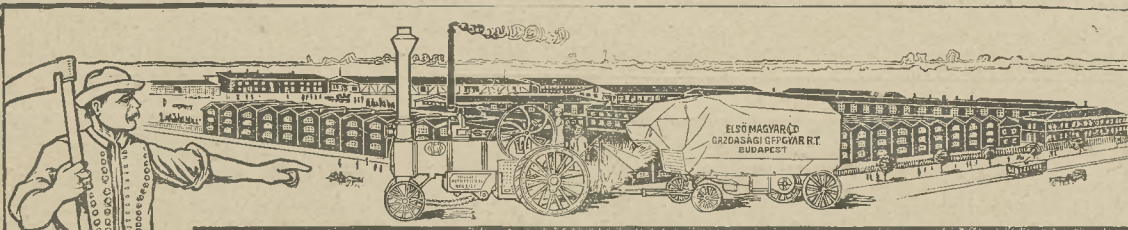
Ezen iskolák czélszerűen terjesztik a gazdasági, háztartási, egészségtani és neveléstani ismereteket a nép leginkább művelésre szoruló rétegei között és évről-évre nagyobb népszerűsége tesznek szert.

Belgium gazdasági szakoktatása példásan szervezett egészét képez, mely a gyermekkorban kezdődve, vezet a földmives ifjúságot egész életén keresztül.

Eddig 315 mezőgazdasági háztartási vándortanfolyamon 3728 növendék nyert oktatást és bizonyítványt, 205 téli tanfolyam tartott gazdasszonyok részére, melyeken a hallgatók száma 12,300 volt. 15 állandó háztartási iskola működik, melyekben 390 növendék

Tudom, hogy nálunk még sokan attól félnek, hogy ha a parasztlányok ily gondos nevelésben részesülnek, elhagyják szerény körüket és hivalkodó, elégedetlen teremtéskké válnak. Ettől nem kell félni, mert a háztartási iskolák első sorban megszerettetik a munkát, a házi teendőket, megértetik a fiatal parasztleánynyal fontos és nemes hivatását, megtanítják a föld szeretetére és hogy otthonát hogyan áll hatalmában széppé, kedvessé varázsolni. Az így felvilágosított leány büszke lesz arra, hogy paraszt, önálló, munkáséletét megszereti és városi csalóka fényért nem hagyja el, mint a Belgiumban elért eredmények is igazolják. Az állam czélja itt is az volt, hogy a vándoriskolák által a gazdálkodást megkedveltesse és a falusi nők városba özönlését meggátolja.

Külön árjegyzékek mindenféle gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST RÉSZE VÉNY TÁRSULAT

ugyszintén **MAGÁN JÁRÓK** (utimozdonyok)
c: éplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony u án akasztott egy ölet fogó ekével.)

Referenciák az ország minden vidékéről!

Segtökéletesebb rendszerű

**Gőzcseplő-
készletek**

Ezen példákat és eredményeket szemünk előtt látva, mi sem természetesebb, minthogy itthon is óhajtjuk ezen vándorháztartási iskolák életbeléptetését.

Szervezetük egyszerű, gyakorlati. Szervezésük nem kíván sok áldozatot, úgy, hogy kevés jóakarattal, a megyék gazdasági egyesületei által felkarolva, a földmivelésügyi miniszter által könnyen megvalósíthatók volnának. Különösen ott fejthetnének ki áldásos működést, hol csakis elemi iskolák léteznek és a felnövekedő parasztleányok részére még gazdasági ismételő iskola sem áll rendelkezésre.

A vándoriskolák tananyaga a viszonyok szerint, 6 hét, 2—3 hónap alatt felöleli a háztartás összes munkáit, tejkezelést, sajt- és vajkészítést, gyakorlatilag legalább 20 heti órán. Elméletben az egészségtan és neveléstan alapelveit, a konyhakertészet és baromfitenyésztés főbb tudnivalóit.

Az iskola teljesen berendezett konyha, tanterem, tejház, mosókonyha-eszközeivel vándorol egyik községből a másikba. Egy üres házban vagy alkalmas helyiségben üti fel tananyagát és két tanítónő vezetése mellett megkezdődik működését. A leányok nyáron 7, télen 8 órákor jönnek iskolába és 4-ig maradnak. Az oktatás családis jellegű és éppen ez okból a növendékek száma 12—16.

Két csoportba osztva, minden házimunkát maguk végeznek a tanítónő vezetése mellett. Pl. egyik csoport főz, másik mos, vagy vasal. A tejházban 40—50 liter tejet dolgoznak fel. Lefőlőzik, megvizsgálják, vaját, sajtot készítenek. Baromfit hizlalnak és ha lehet nevelnek.

Főzésnél főképen a gazdaságban, konyhakertben általuk termelt anyagokat használják fel.

Megtanulják az egészséges táplálék összetételét megismerni, az étrendet ennek megfelelően összeállítani. A tápszerek tápértékét megbecsülni és a mindennapi ételeket jóízűen, takarékosan és olcsón elkészíteni. Beteg és gyermekek részére tápláló, könnyen emészthető ételeket főzni.

Délutánra marad a foltozás, varrás, egyszerű fehérnemű és ruhaderék szabás.

A tanítás teljesen ingyenes, csupán az ebédet fizetik az abban résztvevő növendékek. Az anyagokat ők vásárolják és az ebéd árát kiszámítva, a tanítónők és növendékek mind egyike egyformán fizetik. A tanfolyam elvégzését vizsgálattal ünneplik meg. A jobb növendékek között jutalomkönyvek osztanak ki.

Kevés jóakarattal nálunk is be lehetne vezetni ezen vándoriskolákat és bár a mi népünk még igen fejletlen, műveltsége igen fogyatékos, mégis remélhetjük, hogy a gazdasági ismételőiskolák és vándortanfolyamok által 10 év alatt széles körben terjedhetne el a földmives asszonyok gazdasági képzése és akkor mi is hozzáfoghatunk ezen iskolák végzett növendékeivel a gazdasági oktatás betetőzéséért a gazdasági oktatás betetőzéséért a gazdasági oktatás betetőzéséért.

Adja Isten, hogy e szép terv ne csak jámbor óhajta maradjon!

Stegmüller M.

KÖNYVISMERTETÉS.

Házinyultenyésztés és értékesítés. Irta: Andrássovich Géza; immár harmadik kiadása most jelent meg a könyvpiacra. Andrássovich Gézát és nemes törekvését a házinyultenyész-

tés megalapítás körül hazánkban külön bemutatnunk felesleges. Könyvének első és második kiadása eléggé ismeretes olvasóink előtt. A most megjelent könyvében azonban az előbbeni két kiadás tartalmát alaposan átdolgozta a hazai viszonyokhoz alkalmazva és újabb illusztrációkkal gazdagította. Mindenesetre igen helyes kalauz ez a házinyultenyésztők és a kezdők részére, amely a tenyésztők könyvtárának diszere válik. Ára 2 korona; kapható a »Patria« könyvkiadó hivatalában (Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek).

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Szemölcsök eltávolítása fejős kezéről. Egy fejőzöm kezein tömérdek a szemölcs, hogyan kell ezen undorító képződményeket eltávolítani?

J. Z.

Kérdés. A méziszap czélszerű felhasználása. Először használok az idén a méziszapot, melyet cukorgyárból hoztattam. Miként kell azzal helyesen elbánni? Árpa alá óhajtanám alkalmazni még a tavasszal.

R. J.

Kérdés. Pignoletto-kukoricza rendementje.

Pignoletto-kukoriczát termelek, a mely 100 kilo csöves pignoletto megmorzsolása után 81 kg. szemet és 19 kg. torzsát adott nekem, mint rendement. Ezt környékbeli gazdatársaim hihetetlennek tartják és azt mondják, hogy 75 kg. rendement a maximális, a mely csak a kanadai kukoriczával érhető el. Mint-hogy a jövő tavaszi ültetésnél a fajta megválasztásánál lényeges ismerni a rendement-t, kérem gazdatársaimat e lapok útján annak szíves közlésére, hogy a korai kukoriczák közül van-e olyan másfajta, a mely több rendementtel kecsegtetne, mint a Pignoletto? És hogy praxisukban oly lehetetlen szám-e a 81 kg. netto szem?

L. P.

Kérdés. Mibe kerül az amerikai sodrony-kerítés négyzetméterenként?

Az ismertett amerikai sodrony drótkerítés készítése mennyibe kerül négyzetméterenként? Csupán a drót értékét és munkadíját számítva, a faoszlopokon kívül.

F. E.

Felelet. Hanna-árpa felfrissítése című kérdésre.

Azt többen tapasztalták, hogy a Hanna-árpa idővel eldurvul s ennek folytán eredetivel vagy első évi utántermettel kell felfrissíteni. Eredeti Hanna-árpát a kwassitzi cukorgyár gazdaságából (Morvaország) lehet beszerezni, de a »Magyar Mezőgazdák Szövetsége« (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.) útján is beszerezhető az. Utántermett árpát eladásra hazai gazdasági szaklapjainkban minden tavasszal hirdetnek, ha tehát figyelemmel kíséri a hirdetéseket már a jövő hónaptól kezdve, akkor több beszerzési forrást fog megtudni; ezek közül a legjobb sörárpatermő vidék megbízható uradalmát válassza ki.

Legány Ödön.

Felelet. Zabosbükköny és homoki borsó trágyá'á című kérdésre.

Zabosbükköny alá czélszerűbb istállótrágya helyett foszforsavtrágyát, illetőleg könnyebb talajokon kálfoszfatot alkalmazni, mert a rendesen utána következő őszi gabona így nem dül meg oly könnyen, mint istállótrágyában részesített bükköny után. Sovány talajon azonban csakis istállótrágyába vetett

zabosbükkönytől várhatunk kielégítő termést. Kat. holdankint 150—200 kg. szuperfoszfát és 50—75 kg. 40%-os káltrágya elegendő lesz, melyet együttesen legkésőbbben a tavaszi talajmunkák végzése előtt kell kiszórni.

Legány Ödön.

Felelet. Nyulszapuka vetőmag mennyisége című kérdésre.

Kérdést tevő homok-földjén nyulszapukat óhajt természetni. Legczélszerűbb homokokon a nyulszapukat rozsba vetni és pedig tavasz multával azonnal, mert a nyulszapuka egykönnyen el nem fagy. Vetőmag katasztrális holdra 16 kgr kell. Ez a mennyiség se nem sűrű, se nem ritka, hanem a kívánatos mennyiség.

P.

Felelet a »Melyik a jó hegyi eke?« című kérdésre.

Ha kérdésttevő gazdatársam még a Szabó Mihály-féle, váltva forgatható ekével nem kísérletezett, ajánlom ezt az ekét is megpróbálni. Leírása a Gazdasági Lapok 1905. évi jun. 11-diki számában található és ösmerve az eke szerkezetét, — alighanem be fog válni. Az eke készítője és elárusítója: Fehér Alajos ekegyáros, Törökszentmiklós. Tessék bővebb adatok czéljából a gyároshoz fordulni.

Egy gazda.

HIREK.

Gazdasági helyzet az Alföldön. Időjárásunk január 2-ika óta állandóan hó nélküli száraz, 8—10 éjjeli, 5—6 Celsius nappali hideget, a mely a kelőfélben maradt buzavetéseket nagymérvben rongálja, legalább is nagymérvben megcsigázza. Végig utazva Szatmárig, ezen vidéken a Tiszától fokozatosan több, de azért még igen kevés hótakaró van. Jásznagykunszolgok észak-nyugoti és északi részében van kevés, néhány ujnyi hótakaró. A megye középső, déli és keleti része, onnantól pedig Békés, Csongrád, Csanád, sőt Aradmegye egy része is teljesen hótakaró nélkül van. Az állandó száraz hideg, a mi kevés nedvessége volt is a talajnak, már egészen kiszáritja. A talajon már most is 2—3 ujnyi repedések tártognak. Félő, hogy téli nedvességhiány miatt e vidék ismét a 904—905-ik évi szárazság áldozata lesz. Ez az állandó száraz idő csupán a trágya kihordására és jégbetakarítására kedvező. Takarmány erősen fogy. Jóság ára napról-napra esik lefelé, sovány jószág sem szarvas, sem sertés el nem adható. Az ilyenre vevő nincsen. Jásznagykunszolgok-megye, 16. I. 908.

Anglia agrárpártja. Londonból jelentik, hogy a mezőgazdasági kamarák decemberben tartott londoni gyűlésükön elhatározták, hogy országos agrárpártot fognak szervezni. A megokolás az, hogy bár a képviselőházban a földbirtok nagy számban van képviselve, sőt a lordok házában túlnyomó a földbirtokosok száma, az agrárérdekek minden védelem nélkül vannak. A gazdalordok teljesen plutokraták lettek, birtokaikkal nem törődnek, mert a főjvedelmi forrásokat az ipar és kereskedelem nyújtja. Csak a farmerek, kik, bár ipart is üznek, gazdálkodnak, néhány közülök a parlamentben is ül, de szavuk, panaszuk figyelembe nem lesz véve. A gazdasági kamarák túlnyomó többsége elhatározta azt is, hogy egy nagy bizottságot delegál, melyben angol, skót, irországi birtokosok

Vöröslóheremagot vásárolok.

Kisarankás áruért 175 K-ig, Arankamentes áruért 185 K-ig fizetek métermázsánként ab vidéki állomás, ott átvéve és kifizetve.

Ajánlatot és 5 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó mennyiség közlésével

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari
magnagykereskedése

Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 33.

egyformán lesznek képviselve, hogy az egyes agrárprogramot dolgozzon ki.

Mindenütt összetartanak a gazdák, csak nálunk nem. Nincs is vezető, aki összetartsa őket, mióta meghalt Károlyi Sándor gróf.

Reformok a londoni tőzsdén. Londonban az ottani tőzsdén nagy érdeklődést keltettek azok a reformjavaslatok, melyeket a tőzsdetanács kezdett. E szerint a jövőben az ügynök (broker) nem lehet alkusz. Az alkusz ne csinálhasson üzletet vidéki tőzsdékkal. A tőzsde tagjai a megbízásban ne osztozkodjanak a tőzsdén kívül állókkal, a mi az ugynevezett remisszióintézmény megszűnését jelenti. Az arbitrás-czégeknek a jövőben is szabad lesz Nagybritannián kívül lévő tőzsdék tagjaival üzletet kötni. Mindenütt van tőzsdereform, csak nálunk nincs!

A londoni magyar kiállítás. A földmiv. ügyi miniszter a kincstár egyes, természeti szépségekben bővelkedő birtokairól fénykép-felvételeket, festményeket rendelt meg a londoni magyar kiállítás számára. Az Earls Court kiállítási telepen január végén angol női kézimunka- és öltözet-kiállítás lesz az angol királyné védnöksége alatt. A kiállítás rendezését az angol arisztokrácia vezeti, a melynek számos tagja helyet foglal a májusban megnyíló magyar kiállítás angolországi bizottságában is.

A nyáron a londoni Earls-Courtban rendezendő magyar kiállításon a földmiv. minisztérium be fogja mutatni Magyarország mezőgazdaságát. Ennek a kiállításnak keretében részt vesz az ornitológiai középpont is, kiállítva mindazokat az eszközöket, a melyeket hazánkban a madárvédelem céljára fölhasználnak és egyúttal bemutatja a mintaszerű madárvédelmi telepek felszerelését is.

Mezőgazdasági és ipari kiállítás Ipolyságon. Ez év őszén Hontvármegye törvényhatósági bizottságának határozata folytán nagyobb arányú megyei jellegű mezőgazdasági és ipari kiállítás lesz Ipolyságon, a melynek előkészületei máris serényen folynak. A kiállítás rendezésére a törvényhatóság a megyei gazdasági egyesületet és az ipari és kereskedelmi véleményező szakbizottságát a törvényhatóságnak kérte föl. Ennek delegáltjaiból most alakult meg *Lits Gyula* főispán elnöklésével a rendező-bizottság, mely elhatározta, hogy a kiállítás védőjeül *Fülöp* szász Kóburg-gótai herceget, a megye egyik legnagyobb birtokosát kéri fel.

Gazdasági gépek az automobil-kiállításon. Az idei budapesti automobil-kiállításon gazdasági automobilonok és más gazdasági gépek is lesznek. Ezeket a kiállítás után a főváros-hoz közel levő uradalmak valamelyikén működésben is bemutatják.

Az ujszentannai borkiállítás. A Délvidéki Földmiv. Gazdasági Egyesülete Ujszentannán az ottani helyi fiókkal január 26-án rendezendő borkiállítására iránt igen élénk az

érdeklődés. Ujszentanna virágzó bortermelő középpont. Tulnyomó részben kisgazda lakosainak mintegy 3000 hold szőlője van Arad-hegylán, Magyarád, Muszka, Pankota, Galsa, Világos határában. Az egyesület a kiállítással első sorban az ujszentannai és környékbeli gazdák pincekezelési ismereteit akarja öregbíteni, azért a kiállítás napján vándorgyűlést rendez, a melyen több, a szakba vágó előadást tartanak. Föl akarja azonkívül a fogyasztók és kereskedők figyelmét hívni a környék kiváló fajboraira. A kiállítás napján az érdeklődő körök képviselőit szívesen látja vendégül az ujszentannai fiókegyesület, ha részvételüket előzetesen az egyesület elnökségénél bejelentik.

A gazdasági szaktudósítók szaporítása. A földmiv. ügyi miniszter a külföldi gazdasági szaktudósítói szolgálatot fejleszteni szándékozik. A folyó évi költségvetés indoklásában az idevágó intézkedéseket illetőleg a következőleg nyilatkozik:

»A változott kereskedelmi politikai helyzet Európaszerte, de a tengerentúli államok részéről mindinkább jelentkező és fokozódó verseny is elodáztatlan feladatunkká teszi, hogy mezőgazdasági termelésünk számára a jelenlegi piacokat biztosítsuk és igyekezzünk újakat is szerezni. Az új kereskedelmi irányzat azonkívül fokozottabb mértékben teszi szükségessé, hogy az új szerződési időszak, illetve ezen új szerződések behatása alatt kialakuló értékesítési és forgalmi viszonyokat a külföldön, saját kivitelünk érdekében, tanulmányoztassuk. Ezt pedig első sorban a konzuli intézménynek mintegy kiegészítésül szolgáló, de annál a magyar kormányval mégis szorosabb összeköttetésben levő szaktudósítók szaporítása útján érhetjük el.«

A miniszter lehetőleg minden államba szaktudósítót akar küldeni, a hol ezt a kereskedelem-politikai helyzet kívánatossá teszi. Az eddig tett tapasztalatok mindenestre lehetővé teszik, hogy a szaktudósítói szolgálat közgazdaságunk érdekében intenzíve használtassék ki.

A földadó-kataszter revíziója. A torontálmezei gazdasági egyesület kezdeményezésére Torontálmezei törvényhatósági bizottsága fölkérte az összes törvényhatóságokat, hogy a kataszteri becslés újra való elrendelése dolgában intézzenek fölterjesztést a törvényhozáshoz. A pénzügyminiszter legutóbb bejelentette a kataszter revízióját, így Torontálmezei általános keretekben mozgó fölterjesztése jórészt tárgytalanná vált, a kérdés azonban legutóbb mégis több törvényhatóságot, s azok megkeresésére a gazdasági egyesületeket is foglalkoztatta. A gazdasági egyesületek annak idején a kataszteri munkálatok irányítása dolgában előterjesztést is fognak tenni. A fehérmegyei gazdasági egyesület a kérdéssel foglalkozva, már most kimondotta, hogy az új kataszteri munkálatok alkalmával tekintettel a folyton növekvő szőlőmiv. költségkekre, a szőlőknek méltányosabb alapon való osztályozását kívánja.

Gazdasági mozgalmak Kolozs megyében. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület kolozsmegyei szakosztálya megkezdte téli akcióját, melynek célja a földmiv. nép gazdasági szaktudásának fejlesztése és a hasznot hajtó téli foglalkozások népszerűsítése. Fűrén és Mákón fafaragó tanfolyamot, Szucsákon hat hetes kosárfonó tanfolyamot rendeznek, Bácsban most van alakulóban a kosárfonó szövetkezet. Már a múlt évben megkezdődtek a népies gazdasági előadások Szucsákon, Szentmihálytelkén, Fűrén, Mákón, Mérán és Bácsban. Az első három helyen az előadások gyakorlati eredményeként falusi tejszövetkezet van alakulóban.

Népies előadás. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a földmiv. ügyi minisztérium támogatásával a pécskai gazdakörben Kurunczi Sándor gazdakör elnök elnöklése alatt egy igen sikerült népies előadást tartott. Előadók voltak: Dr. Bajtai Mihály és dr. Nagy Orbán jószágigazgatósági fogalmazók, kiknek szép előadását, melyek a gazdasági üzleti életet és törvények ismertetését, a gazdák helyzetét, azok összetartását tartalmazta,

mintegy 200 pécskai gazda hallgatta végig a legnagyobb élvezettel és lelkesedéssel.

A kereskedelmi kamara a magyar liszt érdekében. A budapesti kereskedelmi és iparkamara terjedelmes fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben mindenekelőtt hangoztatja, hogy az Ausztriával kötött kereskedelmi szerződés életbeléptetésének első napjaiban kitűnt már, hogy nem lehet bizni Ausztria lojalitásában. Ezt az állítást bizonyítja azzal, hogy Ausztria, visszaélve a vasuti tarifa-ügy terén nyert szabadság politikájával, a közös déli vasutársasággal Magyarországra nézve sérelmes díjkedvezményi jegyzéket állított össze. Ebben, a napokban megjelent jegyzékben hiába keressük ama kedvezményeket, melyeket a vasut a budapesti állomásokról Dél-tirolba irányuló lisztküldeményeknél mind eddig engedélyezett. Igaz ugyan, hogy a déli vasut e kedvezményes tarifákat, tekintettel a Fiume—Velenze—Alai versenyonalra engedélyezte. A déli vasut ma joggal hivatkozhatik arra, hogy Magyarország maga lemondott ez utirány használatáról, minélfogva közös vasut, mint keresetire irányuló társaság, jogosan használja föl a változott konjunkturákat, a mennyiben versenytárs hiányában megszünteti a déltirolói viszonylatokban a magyar lisztnek eddig engedélyezett verseny-díjtételeket. Ámbátor a magyar közgazdaság vitális érdeke, hogy a magyar liszt és gabona a legolcsóbb fuvarral juthasson Ausztria legtávolabb fekvő vidékeire is, mégis, abban az esetben, ha a déli vasut az ugyanazon áruosztályba tartozott gabonaneműnek és örleménynek tarifáit ilyformán emelte volna, a déli vasutnak, mint magántársaságnak, ilyen eljárása jogos rekrimináció tárgya nem lehetne. Csakhogy a déli, tehát a közös vasut, a jelen esetben Ausztria közgazdaságának szolgálatába állott és ezzel nagy csapást mért a magyar malomiparra, tehát a magyar közgazdaságra. Ezt az állítást a fölterjesztés a vasut legújabb tarifáival bizonyítja. A kamara fölterjesztését azzal a kérelemmel végzi, hogy a miniszter minél előbb tegyen alkalmas intézkedéseket a baj elhárítására.

A malmok üzemkormányozása. Régen híre járt, hogy a malmok üzemük további korlátozására készülnek. A megállapodás már létre is jött és ezentúl a budapesti, valamint a vidéki malmok csak négy napig örölnek hetenként. A budapesti malmok e szerint 110.000 métermázsa búzát fognak földolgozni hetenként.

Kender- és lentermelési szakintézet. Az évéről évre nagyobbodó kender- és lentermelés ismereteinek elsajátítására alkalmas állami szakintézetek létesülnek. Legutóbb Szolnokon, a város tanácsa hívta fel a környékbeli földbirtokosokat, hogy megfelelő árért 25 hold területet engedjenek át a szakintézet céljaira. Azonban valamennyi igen magas árt kért, úgy, hogy végre is a város saját földjeiből ajánlott fel 25 holdat négyszögölenként egy korona árért. Előre látható így, hogy az intézet Szolnokon létesül, a mely amugy is nagy kendertermelő göczpont.

Lenkikészítő gyár Csornán. Csornán egy magánvállalkozó nagyobb szabású lenkikészítő gyárat állít föl, melynek építését már megkezdtek.

A melasz szállítási kedvezménye. A kereskedelemügyi miniszter értesítette az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy a moslékra, melaszra, melasz-takarmányra kért újabb szállítási kedvezményeket nem adja meg, miután ezeket amugy is olesó díjtételek mellett szállítja a M. Á. V.

Csemetekertek. Az állami csemetekertek és faiskolák termelése évenként 2—3 millió

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg. Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

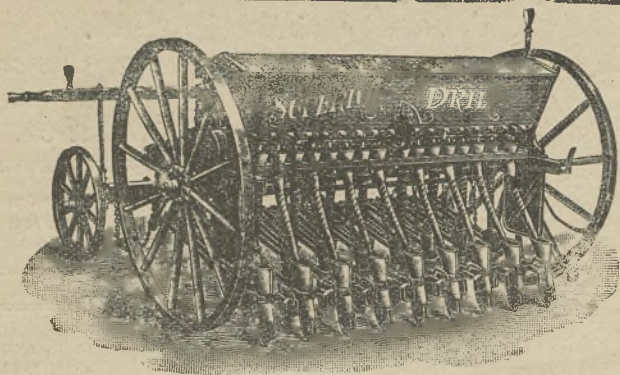
Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A Bór- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvényénél, a czukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható átványvízkereskedésekben vagy a Szinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

Superior Sorvetőgépek.

— !! Legjobb tolókerékrendszer!! —
!!! Tessék közelebbi leírást kérni !!!

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák.

— Egy- és többvasu ekék. —
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triórok. — Mútrágyaszórók.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozonyok 200 HP-ig.

Eladó peronospora-mentes magburgonya.

A mikosdi uradalom eladásra bocsájtja az alanti — importált mag után termelt, kézzel válogatott — burgonyafajokat, métermázsánként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908. tavasszal szállítva, 200 kilogrammos legkisebb mennyiségben.

Professor Märker: Fehér húsu, magas keményítő tartalom, bő termő.
Woltmann: Vörös színű, nagyon keresett faj ipari czsókra.
Industrie: Sárga hú u, ugy ékezési, mint ipari czéla nagyon alkalmas faj.
Up to date: Igen keresett fehér húsu burgonya, nagyon bő termő, étkezési czéla a bécsi piacon nagyon keresett.
Cymbal: orán érő, sárga húsu, bő termő étkezési faj.
Ascher, F. Krüger és Weisse Königin: Mindhárom faj ugy étkezési, mint ipari czéla nagyon alkalmas.

Eigeheimer, Avenir: Hollandi tenyésztések, korai, sárga húsu; továbbá az ismert Magyar Kines fajtát, mely 1906-ban Agnellitől hozott eredeti mag termése, bő terő, magas keményítő tartalommal, ugyszintén **Agnelli Fannoniája,** sárga húsu, korai.

Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad: **Uradalmi intézőség Mikosd pusz a, er Zalabér.**

100 pár díszíterszám.

Mell- és kumnet, ezüst- és aranydíszítésűek, mindenféle munkaszámok, gazdasági pokróczok, lótarakók, régi és új esőköpenyek, halinacsizmák, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, 1.6i- és gyermeknyergék, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, pyeplőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközölhetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Eredeti Hanna vetőárpát

ajánl Fr. Vodicka földbirtokos, Smrzitz i. d. Hanna, Mähren.

Gőzekék uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utastással szolgálunk. Szíves megkeresések: **Zentral-Direction der Oesterreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:**

Az Osztrák Bányászati és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

Egy nagybirtokos se építsen addig, a mig az ALFA-lerakók és ALFA-pajták iránt magát nem tájékozta.

A német birodalmi gazdasági egyesület nagy ezüsterme. Elsőrendű bizonyítványok.

Árjegyzékek és költségelőrányszatok ingyen. Ügyes képviselők keresetnek.

Az Alfa lerakó-készülék egész szekérrakományokat, szálas takarmány és szalmás gabonát egy fogással vesz föl és raktároz be és gyors és biztos betakarítást tesz lehetővé. Nagy megtakarítások. Különösen előnyös a tehénistállók fölött lévő padlásoknál.

Az Alfa-pajták kitűnő pajták a lerakókkal kapcsolatosan. A legtökéletesebb térkihasználás, legkisebb befödött terület. Ha a pajta nagy köbtartalmu, akkor a lerakó-szerkezettel együtt olcsóbb, mint a közönséges pajták.

Alfa-Werk München-Gauting G. m. b. H., München 27.

Nagy uradalom

okleveles v. főtisztje jutányos feltételek mellett elvállalja:

gazdasági üzemtervek reális jóvelmezőségi alapra fektetett kidolgozását, gazdaság felügyeletét és ellenőrzését, számviteli berendezését és azok rendszeres vezetését, mezőgazdasági gyárüzemek berendezését, kezelését és hasznosítását, tehenészet berendezését, tejtermékek értékesítését, hizlalmi való tarka és jármos ökrök, fejős tarka tehenek beszerzését, erdők kezelését és kihasználását. Birtok-becsélési, bérleti és hitelügyekben eljár. Szíves megkeresések „Teljes garancia 1183.“ alá a kiadóba kéretnek.

Sárga Orpingtonok

fajtisztja, remek példányok 10. — koronától kezdve kaphatók Balogh Péter telepén Szentendrén.

Lovak kehesége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése) biztos eredménnyel gyógyítható.

Számtalan elismerés bizonyítja Felvilágosítást díjmentesen küld Ripp Arvin, Drezda-A.786

Bérletem lejarta folytán keresek 1000-2000 holdas bérletet

azonnali átvételre, termékeny vidéken, nem messze vasutállomáshoz. — Ajánlatok: „Régi bérlő“ jelige alatt **Sikray hirdetési irodájába,** Budapest, Váci-körút 33. sz., kéretnek.

Szalma 10.000 métermázsza buza- és rozs-, 2000 mm. árpa- és zabszalma eladó. A téli szalma 300, a nyári 500 korona 100 métermázsánként (egy waggon) waggonba rakva, vevő ponyváival lekötvé, preselt állapotban. Oly reflektánsok, kik saját gépükkel preselhetnek, a téli szalmát 250 koronáért kaphatják waggononkint.

Nád 1000 kévénkint 240 korona, waggonba rakva, vevő ponyváival lekötvé. Egy waggonba annak nagysága szerint 1000-1300 kévé rakható be.

Az árak ab vasutállomás Székelyhid értendők az árnak előleges beküldése mellett.

Gróf Stubenberg József

székelyhidi uradalmának számtartói hivatala.

MEGLEPŐ SIKERT

burgonyaatermelésnél

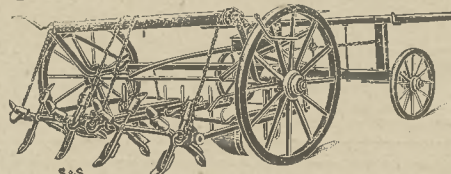
a mi eredeti

Osterland-féle burgonyafészkek-csináló-
gépeinkkel.

Burgonya

arató gépek
válogató gépek
mosó gépek
hámozó gépek
gőzőlő gépek

„Simplex“

Főárjegyzék kívánatra ingyen.

Legjobb ajánlatok.

Továbbá ajánljuk régi különlegességeinket:

trágyaörlő malmok és trágyaszóró gépek kiválóan pontos munkateljesítéssel, még a legkisebb adagok elszórásánál is.

Schmidt & Spiegel gépgyár Halle a. S.
Alapítva 1886. — Képviselőt keresünk.

PIEDLER JÁNOS LENTONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyeléshez, valamint kaszárt és géppel csépell lenszalmátetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernau) orosz lenmagot.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

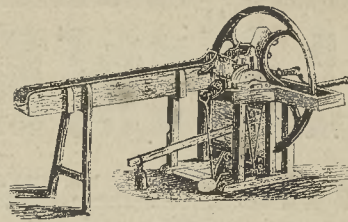
ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI
TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMEELÉS
~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és TÁRSABUDAPEST,
V. VÁCI-KÖRÚT 76.
HELLER MÓR, BÉPÉST.

Takarmányszűk időben

mint a minő a jelenlegi is, nagy fontossággal bírnak a jó takarmány-készítőgépek, melyekből a legjobb minőségű **szecska- és répa-vágógépeket**, kitünő rendszerű **amerikai kukoriczaszartépőgépeket**, valamint burgonya és egyebek főzésére kiválóan alkalmas és gazdaságos **„REFORM” gyorsfüllesztőket**, golyós és hengeres csapágyakkal ellátott **fedett biztonsági járgányokat** mérsékelt áron ajánl

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzlete
Budapest, Váci-körút 52.,

hol is, mint egyedüli elárusítóhelyen a valódi **„SACK”** ekék és egyéb valódi **„SACK”** talajmivelési eszközök, nemkülönben valódi **„WESTFALIA”** műtrágyaszóró-gépek, **„DEERING”-féle** amerikai fűkaszalógépek, marokrakó- és kévekető-aratógépek, szalmakötélfonógépek stb. ugyancsak mérsékelt áron kaphatók.

☛ Kimerítő ábrás árjegyzékek ingyen és bérmentve. ☛

GYAPJU!

Ürmény és Vidéke Hitel- és Fogyasztási Szövetkezet gyapjukiviteléi és bizományi osztályának vezetését átvettem és ez uton is kérem az uradalmakat, hogy nyers gyapjuknak hátról lenyirt kis mintáit és eladási feltételeket beküldjék.

Ugyiszintén kérem a már eladott gyapjuk és eladási feltételeik beküldését a jövőre való tekintetből.

☛ A szövetkezet gyapjuosztályának célja a termelőt a fogyasztóval egyenes összeköttetésbe hozni, a magyar gyapjukereskedelem részben elrontott reputációját helyreállítani. ☛

Közvetít gyapjuvételét kívánt fedezet mellett.

A gyarost szükség esetén a helyszínére kíséri és kalauzolja.

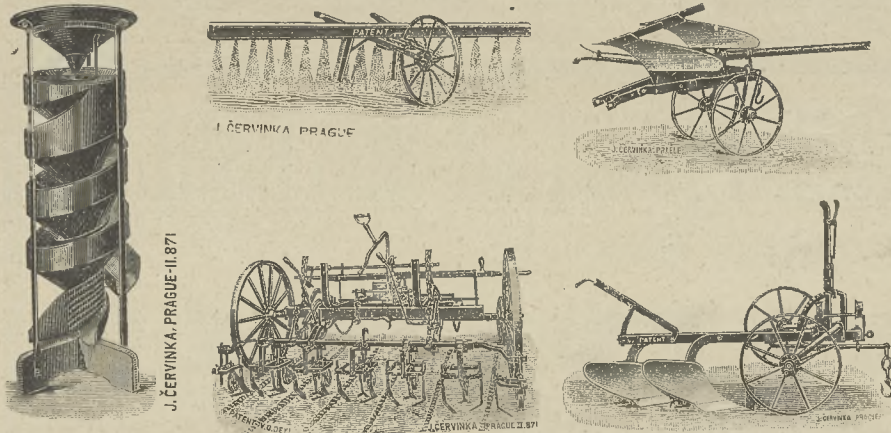
Vesz gyapjut megbízásból vagy saját számlájára szokásos foglaló, átvételi biztosíték és készpénzzel való átvétel mellett stb.

A szövetkezet gyapjuosztálya számos külföldi gyáros egyenes óhajának megfelelőleg kizárólag a kellő szakértelemmel csak gyapjuval foglalkozik.

CSITÁRY BÉLA okl. gazda, o. k., textil-technikus, mint szövetkezeti gyapjuosztály vezetője.
Budapest, II., Szilágyi-tér 3. sz. Levélcím: Csitáry Béla.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II.

HAVLIČEKPLATZ No. 26.

offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, neuartige, leichte Klee- u. Grassämaschinen mit unverwüthlichem Stahlsäwerk, die weltberühmte automatische Rübenhacke „Patent Deyl“ geeignet für Rübe, Mais, Kartoffeln, Getreide, als auch zum Querschneiden der Rübenreihen und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

Némai birtokom (Szolnok-Doboka megye) két vasut-állomástól 5-5 kilométer távolságra, eladó, esetleg f. évi február hó 1-től bérbeadó. A birtok 1050 kat. hold két tagban, az egyik 720 hold egy tagban, a másik 1 1/2 kilométer távolságra 330 hold egy tagban; prima, elsőrendű talaj, összes gazdasági épületek- és kastélyllyal ellátva, esetleg külön-külön is eladó vagy bérbeadó. Levélbeni megkeresések legkésőbb február hó 15-ig **Jacobi Dávid** földbirtokos, Szamosújvárra czimzendők.

EREDETI HAUPTNER-féle

ló- és marha-nyirógépek

76 K-tól kezdve.

FŐRAKTÁR:

GEITNER és RAUSCH

ezégnél Budapest, VI., Andrásy-ut 8.

☛ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. ☛

Mindennemű

OLAJPOGÁCSÁK

valamint **répaszelet; erőtakarmányok**
a legolcsóbb napi áron a

Mezőgazdasági Áruhitelbank R.-T. Budapest, V., Báthory-u. 5.
szerezhető be.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . .	1,970.340.— kor.	61.780.60
Tartalékok	764.760.16	39.243.65

Összesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölőslég	90.349.— kor.	1904. évi fölőslég	72.488.23 kor
1902. " " " "	59.782.28	1905. " " " "	61.780.60
1903. " " " "	109.331.73	1906. " " " "	39.243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok dijarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

ROESSEMANN & KÜHNEMANN

KOPPEL ARTHUR-féle vasutak.

Prága, Bécs.

BUDAPEST,
VI., Váci-ut 113-115.

Zágráb, Berlin.

Gazdasági-, ipar- és erdei vasutak

nyomjelzése, tervezése és építése.

SINEK, hordozható vágányok, *
fordító korongok, kocsik, **MOZDONYOK**

BÉRBE is adatnak.

Répa vasutak

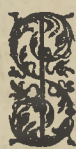

Használt anyagok állandó raktára.

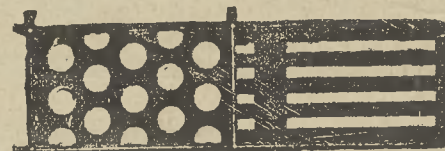

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár
BUDAPEST.

Ajánljuk trieurjeinket
és osztályozó gépeinket
gabona és hüvelyesek
tisztítására és osztályozására.

Tőrekrosták és minden
fajta lemezrosta gőz-
cséplő gépek számára. * * *

A PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

hatvannyolczadik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1908. évi februárius hó 2-án d. e. 10 órakor

fogja Budapesten, Pestvármegye székháza disztermében (Városház-utcza) megtartani.

Tárgysorozat:

1. Jelentése az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak az 1907-ik évi üzlet eredményéről.
2. Határozathozatal a mérleg és a tiszta jövedelem iránt.
3. Egyéb igazgatósági előterjesztések.
4. A választmány huszonöt tagjának megválasztása (alapszabályok 41. §-a).

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmzetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1907. december 31-éig nevére íratott s a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 órájáig az egyesület főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt lelétezt.

Budapest, 1908. januárius 9-én.

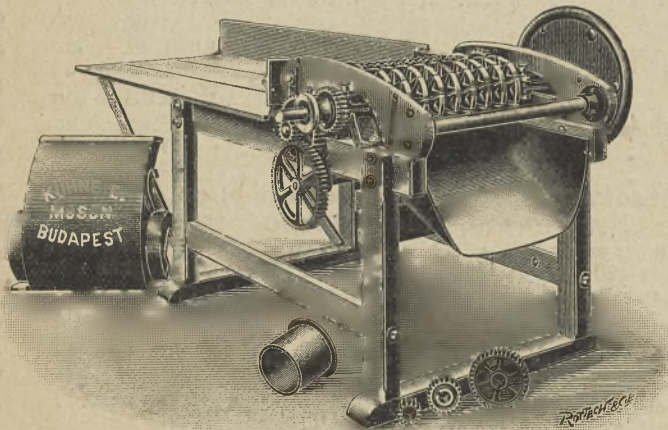
(Utónyomás nem díjazatik.)

Az igazgatóság.

KÜHNE E.

hazánk legrégebb mező-
gazdasági gépgyára

Mosonban

elismert gondos kivitelben szállit:

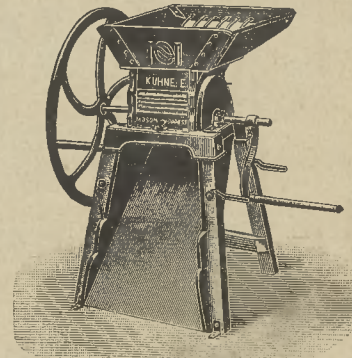
szecskavágógépeket
répavágókat, darálókat,
takarmányfüllesztőket,

„TORNADO“

kukoriczaszártépőket,

MORZSOLÓKAT,

burgonyamosógépeket, teljes takarmánykamra-berendezéseket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57a.

Fiókraktár: Debreczen és Zemesvár.

Fajburgonyát 100 legjobb fajtában;
erdei és sövény-csemetéket; diszfenyőket, sorfákat; gyümölcsfákat és vadonczokat; erdészeti, gazdasági, gyümölcs- és fűmagvakat

legjobb minőségben szállít

FARAGÓ BÉLA

cs. és kir. udvari szállító

Zalaegerszegen.

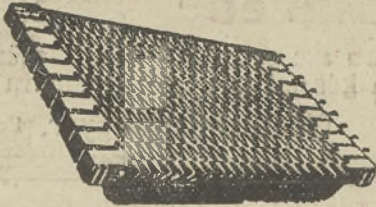
Arjegyzeik ingyen és bérmentve!

'UNIKUM' magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós!!

Nem salakosodik!

Nem görbül!!

Nagy szénmegtakarítás!!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rostélyokat is. A Van-Baerle féle S. S. jegyű kazánköszöda nem titkos szer

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamossági vállalat

BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM

Eladó vetőmagzab.

A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alanti eredeti utántermésű vetőmagzabokat, métermázsánként 21 koronájával ab Zalabér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908. tavasszal szállítva.

Duppau, Milton, Ligovó, Leutewitzi.

Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad:

Uradalmi intézőség, Mikosd-puszta, per Zalabér.

Husmerino tenyészkos-eladás.

A nagykorpádi gazdaságban teljesen kifejlett és ivarérett egy éves francia irányu (soissonais) husmerino kosok még kaphatók.

Politzer Géza, Nagykorpád Somogy m.

Rum és legfinomabb likőr előállításához küld utasítást

ingyen

WATTERICH A. BUDAPEST, VII., Dohány-utca 5. sz.

Eredeti Hanna-vetőárpát

a párisi kiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve, megvételre ajánl **Kubicsek Ferencz** földbirtokos **Cellechovitz, Prossnitz** mellett, **Morvaországban.**

MASTINI!
 Doktor Trnkóczy krajnai hivatalos védőjegye a kereskedőnél valódi állapotban csak **MASTINI** név alatt kapható. Gyatos földmivelők minden gazdasági marhának az abrakba adják. Kiállításokon nyert legmagasabb kitüntetések, valamint ezer meg ezer elismerő levél, legjobban bizonyítja az ezen szerrel elért meglepő eredményeket. Gyári raktár: Gyógyszerész Trnkóczy, Laibach. 5 csomagos postaszállítvány 2.70 K.

Eladó

nori kanczák.

Alulirott főbérnökség nori tenyészetéből szépen fejlett

11 drb hasas 4 éves kanczacsikó,
 3 „ meddő 4 „

3 drb 3/4 éves méncsikó,
 14 „ 3/4 „ kanczacsikó eladó.

Venni szándékozónak készséggel ad felvilágosítást az

Uradalmi főbérnökség **Alsó-Lendván.**

Világhírű szabadalom 18 államban

Stadel-Torkos földmérő taliga kapható Stadel gépgyárában, Győrött

ACZÉL EKÉK.

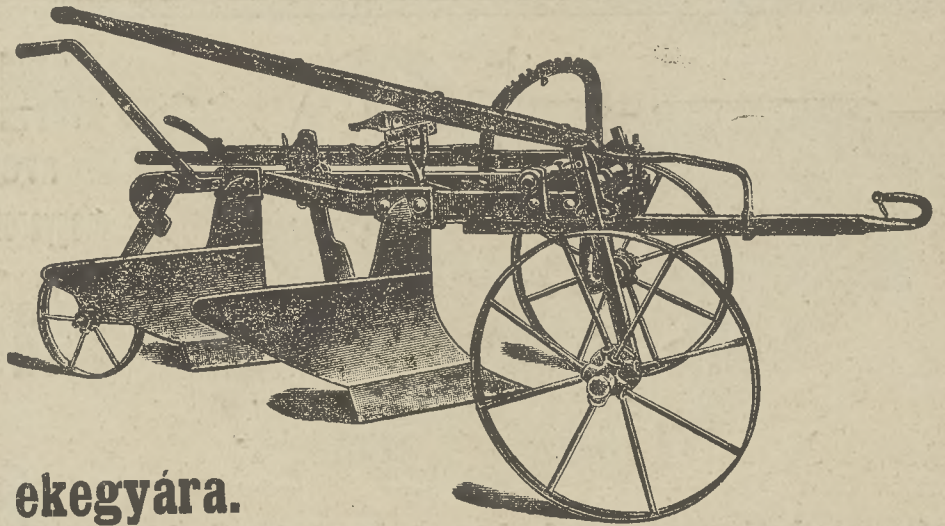
Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélanyagból, pánczél aczél kormányokkal, tégely-aczélból készült ekefejjel

egy-egytemes és többvasu ekéimet,

valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

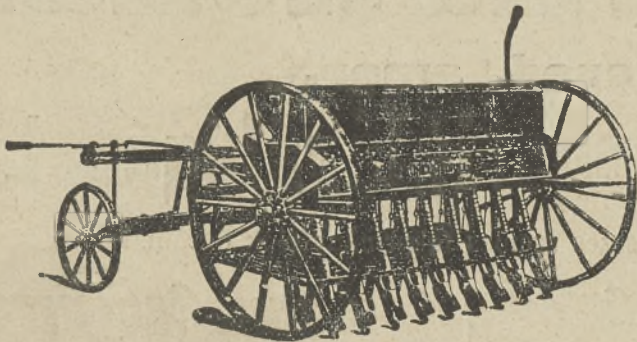
Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdatársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasut-állomás-szal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42—50.

DRÖSSLER KÁROLY cs. és kir. szabad. gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinlokomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindentféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, cement-födécserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem-berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

Hirdetmény.

Tavaszi vetésre ajánljuk első minőségű

„Hanna Pedigree“ árpánkat,

mely utótenyésztése az eredeti „Kwassitzi“ árpának, mindaddig, míg a készlet tart. — Kívánatra mintázott árajánlatot küldünk.

Diószegi Czukorgyár, Pozsonymegye.

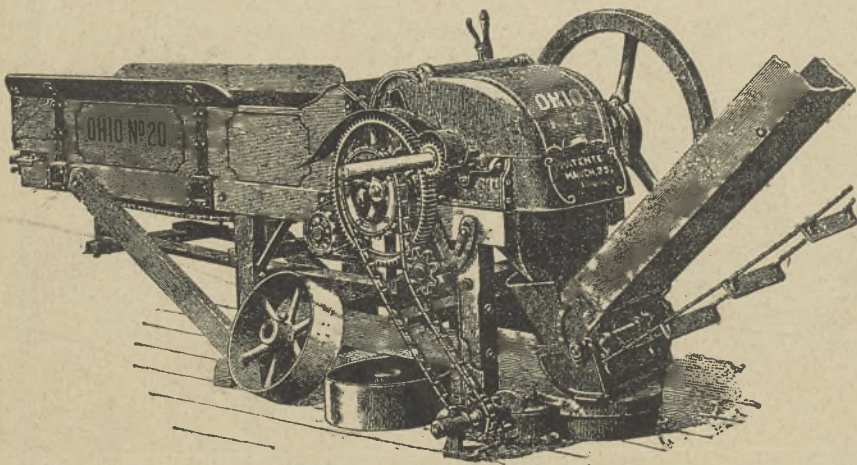
Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszköztetnek, sovány, ugy hizott állapotban **URL REZSÓ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Bércokcsis-utca 12.

Telefon: 97—05 interurbán. Felvilágosítással készséggel szolgál.

„Ohio“ eredeti amerikai tengeriszártépőgép
egyszersmind zöldtakarmányapritó- és szecskázó-gép.

Mc CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicago U. S. A.
magyarországi igazgatósága Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

A takarmányhiány leküzdésére

ajánlja a nagy munkaképességű

„OHIO“ eredeti amerikai

tengeriszár-tépőgépet,

a mely egyszersmind szalma szecskázására és zöldtakarmány apítására is használható, valamint a **nagy munkaképességű**

„International“

ered. amer.

csövestengeri-darálógépet,

a melylyel az összes szemes takarmányfélék darálhatók.

„International“ csövestengeri-darálógép. **Mindkét gépnek óriási a munkaképessége.**